

(i) Printed Pages: 7

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

0	0	2	3
---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	1
---	---	---	---

B.A./B.Sc. (General) 1st Semester
1128

HISTORY (In all Mediums)
Paper—History of India upto 1200 A.D.

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 90

Note :- (1) Attempt **five** questions in all. All questions carry equal marks.

(2) Question No. 1 is compulsory.

(3) Attempt **one** question from each unit.

1. Answer any **nine** questions of the following in about **25** to **30** words :

(1) Which animals did the Harappans rear up ?

(2) How did the Indus people dispose off dead bodies ?

(3) Write two names of learned women mentioned in Rig Veda.

(4) What was Somras ?

(5) What were the names of Mahavir Swami's Parents ?

(6) Write the names of Tri-Pitake.

(7) What was the head of a district called during Mauryans ?

- (8) Which were the Courts of Justice for two, ten, 400 and 800 villages during Mauryan Period ?
- (9) Who was last Mauryan ruler ?
- (10) Write down two causes of the downfall of Mauryan Empire.
- (11) Who composed Allahabad inscription ?
- (12) Write down name of a village head called in Gupta Age.
- (13) Who founded Rashtrakuta dynasty ?
- (14) Which Rashtrakuta ruler got the Kailash Temple built in Ellora ?
- (15) State the taxes imposed by the Pandya Government to increase income.

UNIT-I

2. Describe the extent and town planning of Indus Valley people.
3. Give an account of the political and religious life of the Rigvedic Aryan.

UNIT-II

4. Give a brief account of the rise and growth of the kingdom of Magadha.
5. Define Ashoka's Dhamma. Explain the main principles and importance of Ashoka's Dhamma.

UNIT-III

6. Describe various achievements of Kanishka.
7. Explain various achievements of Chandra Gupta II Vikramaditya.

0023/EPY-7094 (Outline Map of the India) 2

UNIT-IV

8. Write down administration of Chalukyas.
9. Mark following historical places on the Map of India and write explanatory notes on **four** of them :
 - (1) Ajanta
 - (2) Kalinga
 - (3) Kannauj
 - (4) Taxila
 - (5) Varanasi.

(हिन्दी माध्यम)

- नोट :- (1) कोई पांच प्रश्न करें। सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।
 (2) प्रश्न संख्या 1 अनिवार्य है।
 (3) प्रत्येक यूनिट में से एक-एक प्रश्न का उत्तर दें।

1. निम्नलिखित प्रश्नों में से किन्हीं नौ प्रश्नों का उत्तर 25-30 शब्दों में लिखिए :-
 - (1) हड़प्पन लोग किन पशुओं को पालते थे ?
 - (2) सिंधु घाटी के लोग मृतक का संस्कार कैसे करते थे ?
 - (3) ऋग्वेद में वर्णित दो विदुषी स्त्रियों के नाम लिखें।
 - (4) सोमरस क्या था ?
 - (5) महावीर स्वामी जी के माता-पिता का क्या नाम था ?
 - (6) त्रिपिटकों के नाम क्या हैं ?

0023/EPY-7094 (Outline Map of the India) 3

[Turn over

- (7) मौर्यकाल में ज़िले के मुखिया को क्या कहते थे ?
- (8) मौर्यकाल में दो गावों, दस गावों, 400 ग्रामों तथा 800 ग्रामों के न्याय प्रबंध के लिए कौन से न्यायालय थे ?
- (9) अंतिम मौर्य शासक कौन था ?
- (10) मौर्य साम्राज्य के पतन के कोई दो कारण लिखें।
- (11) इलाहाबाद स्तम्भ लेख की रचना किसने की थी ?
- (12) गुप्तकाल में ग्राम के मुखिया को क्या कहा जाता था ?
- (13) राष्ट्रकूट वंश की स्थापना किसने की थी ?
- (14) किस राष्ट्रकूट वंश ने एलोरा में कैलाश मंदिर बनवाया था ?
- (15) पाण्डय सरकार ने खजाने की आय बढ़ाने के लिए कौन से टैक्स लगाये थे ?

यूनिट-I

2. सिंधु घाटी के लोगों के विस्तार तथा नगर योजना का वर्णन करें।
3. ऋग्वैदिक आर्यों के राजनीतिक तथा धार्मिक जीवन का वर्णन कीजिए।

यूनिट-II

4. मगध राज्य के उत्कर्ष तथा विस्तार का संक्षिप्त ब्यौरा दीजिए।
5. अशोक के धम्म की परिभाषा दो। इसके मुख्य सिद्धांतों तथा महत्व का वर्णन करो।

यूनिट-III

6. कनिष्क की विभिन्न उपलब्धियों का वर्णन करो।
7. चन्द्रगुप्त II विक्रमादित्य की विभिन्न सफलताओं का वर्णन कीजिए।

यूनिट-IV

8. चालुक्य के अधीन शासन प्रबंध की व्याख्या कीजिए।
9. भारत के रेखांकित मानचित्र में निम्नलिखित ऐतिहासिक स्थान दर्शाइए तथा किन्हीं चार पर व्याख्यात्मक टिप्पणी लिखिए :
 - (1) अजंता
 - (2) कलिंग
 - (3) कन्नौज
 - (4) तक्षशिला
 - (5) वाराणसी।

(पंजाबी अनुवाद)

- नोट :- (1) कुल पंज ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰੋ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਸਮਾਨ ਹਨ।
- (2) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।
- (3) ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।
1. ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੌਂ ਦੇ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿਉ :
 - (1) ਹੜੱਪਣ ਲੋਕ ਕਿਹੜੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਪਾਲਦੇ ਸਨ ?
 - (2) ਸਿੰਧੂ ਘਾਟੀ ਦੇ ਲੋਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਸੰਸਕਾਰ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦੇ ਸਨ ?
 - (3) ਰਿਗਵੇਦ ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਦੋ ਵਿਦਵਾਨ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
 - (4) ਸੋਮਰਸ ਕੀ ਸੀ ?
 - (5) ਮਹਾਂਵੀਰ ਸਵਾਮੀ ਜੀ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਸੀ ?
 - (6) ਤ੍ਰਿਪਿਟਕਾ ਦੇ ਕੀ ਨਾਂ ਹਨ ?

- (7) ਮੋਰੀਆ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ?
- (8) ਮੋਰੀਆ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪਿੰਡਾਂ, ਦਸ ਪਿੰਡਾਂ, 400 ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ 800 ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਲਈ ਕਿਹੜੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸਨ ?
- (9) ਆਖਰੀ ਮੋਰੀਆ ਸ਼ਾਸਕ ਕੌਣ ਸੀ ?
- (10) ਮੋਰੀਆ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਪਤਨ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਣ ਲਿਖੋ।
- (11) ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਸਤੰਭ ਲੇਖ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ ?
- (12) ਪਿੰਡ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਕਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ?
- (13) ਰਾਸ਼ਟਰਕੂਟ ਵੰਸ਼ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤੀ ?
- (14) ਕਿਹੜੇ ਰਾਸ਼ਟਰਕੂਟ ਵੰਸ਼ ਨੇ ਏਲੋਰਾ ਵਿੱਚ ਕੈਲਾਸ਼ ਮੰਦਰ ਬਣਵਾਇਆ ਸੀ ?
- (15) ਪਾਂਡਯ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖਜਾਨੇ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਏ ਸਨ ?

ਯੂਨਿਟ-I

2. ਸਿੰਧੂ ਘਾਟੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਨਗਰ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
3. ਰਿਗਵੈਦਿਕ ਆਰੀਆ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜੀਵਨ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-II

4. ਮਗਧ ਰਾਜ ਦੇ ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
5. ਅਸ਼ੋਕ ਦੇ ਧੰਮ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ। ਉਸਦੇ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਕਨਿਸ਼ਕ ਦੀਆਂ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
7. ਚੰਦਰਗੁਪਤ ਵਿਕ੍ਰਮਾਦਿਤਿਆ ਦੀਆਂ ਸਫਲਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ?

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਚਾਲੁਕਿਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਸਨ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
9. ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਨਚਿੱਤਰ ਉੱਤੇ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਚਾਰ ਦੇ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰੋ :
 - (1) ਅਜੰਤਾ
 - (2) ਕਲਿੰਗਾ
 - (3) ਕੰਨੌਜ
 - (4) ਤਕਸਿਲਾ
 - (5) ਵਾਰਾਨਸੀ।